

Gloser til Gaius Julius Caesar: *Commentarii de bello Gallico*, 5.44

1.

erant [74]

ea [62a]

fortis -e adj. 3, *modig, stærk*. se desuden [65]

centurio -onis m3, *centurion*, officer med kommando over en centurie bestående af 80 legionærer.

primus ordenstalord, *først*. I overf. betyd. *øverst, forrest*

ordo -inis m3, *orden, række, post som centurion*

ap-propinquo 1., *nærmer mig, har udsigt til at opnå (+dat.)*

Pullo -onis m3, *Pullo*

Vorenius m2, *Vorenius*

2.

hi [62a]

perpetuus adj. 1/2, *evig, uendelig*

inter præp. m. akk., *imellem*

se [56]

controversia f1, *stridighed, skænderi*

quis-nam quid-nam inter. pron., *kun første del bøjes, om hvem* [61]

ante-fero -tuli -latum 3., *bærer foran, foretrækker*

omnibus annis [20]

locus m2, *sted, plads, officerspost*

summus adj. 1/2, *øverst, højest*

simultas -atis f3, *rivalisering, uvenskab, skænderi* [19]

con-tendo -tendi -tentum 3., *anstrenger mig, konkurrerer*

3.

aceriter adv., *skarpt, hård*. **acerrime** er en superlativ.

ad præp. m. akk., *til, hos, ved*

pugno 1., *kæmper*. Af og til bruges passiv på latin til at betegne et upersonligt subjekt, *der blev kæmpet*

quid dubitas?, *hvad venter du på?*

inquit ufuldst. verb., *siger/sagde*

quem [61]

locus m2, *sted, tidspunkt*

probo 1., *prøver, antager, beviser*. **probandae** er en gerundiv, *som skal bevises*

virtus virtutis f3, *tapperhed, mandighed, mod*

tuae probandae virtutis, *til at bevise dit mod*

expecto 1., *venter, forventer*

4.

iudico 1., *dømmer, afgør (+de)*

pro-cedo -cessi -cessum 3., *går (frem)*

extra præp. m. akk., *udenfor*

munitio -onis f3, *forsvarsværk, palisade, vold*

Oversæt det næste i følgende rækkefølge: -que

quae pars hostium visa est confertissima, irrumpit.

quae [58 + 60]

hostis -is m3, *fiende*. **hostium** er en såkaldt partitiv genitiv og skal oversættes til *af fjenderne*

videor visus sum 2. dep., *ligner, synes, ser ud til at være*

confertus adj. 1/2, *tætstående*. se [65]

ir-rumpo 3., *trænger ind i*

5.

ne... quidem adv., *heller ikke*

tum adv., *da, derefter, så*

sese = se [56]

vallus m2, *vold, mur*

con-tineo -tinui -tinitum 2., *holder indenfor (+ abl.)*

omnis adj./subst., *hel, alle, alt*

vereor veritus sum 2. dep., *er nervøs for, frygter for*

existimatio -onis f3, *anseelse, fordømmelse, vurdering*

sub-sequor -secutus sum 3., *følger efter*

6.

mediocri spatio relicto, se [23]

mediocris -e adj. 3., *middelmådig, ubetydelig*.

spatium n2, *plads, afstand*

relinquo reliqui relictum 3., *efterlader, er tilbage*

pilum n2, *kastespyd*

im-mitto -misi -mittum 3., *sender*

multitudo -inis f3, *mængde, skare*

pro-curro -curri -cursum 3., *løber frem, stormer frem*

traicio traieci traiectionem 3., *kaster over, rammer*

quo percusso et exanimato [23]

quo. Undertiden skal de relative pronomener lige efter et punktum oversættes personligt/
demonstrativt, *han, hun, den, det osv.*

per-cutio -cussi -cussum 3., *træffer, gennemborer*

ex-animo -animavi -animatum 1., *dræber, gør halvdød, slår ud*

hunc [62a]

scutum n2, *skjold*

pro-tego -texi -tectum 3., *dækker over, beskytter*

telum n2., *kastevåben*

universus m2, *allesammen*

con-icio -ieci -iectum 3., *kaster sammen*

do dedi datum 1., *giver*

re-gredior 3., *trækker sig tilbage*. **regrediendi** er en gerundium i genitiv sg., *for at trække sig tilbage*

facultas -atis f3, *evne, mulighed*

7.

trans-figo -fixi -fictum 3., gennemborer

Pulloni = Pullonis

verutum n2, kastespyd (med jernspids)

balteus m2, sværdrem, bandolér

de-figo -fixi -fictum 3., rammer, i passiv: sætter sig fast

8.

a-vertō -vertit -versum 3., afvender, skubber til side

casus -us m4, udfald, tilfælde

vagina f1, skede

gladius m2, (romersk) sværd

e-duco -duxi ductum 3., fører ud, drager

conor 1. dep., anstrænger mig, forsøger, **conanti** er prææs. partc. akt. m. dat. sg., for ham som forsøgte

dexter dextra dextrum adj. 1/2, højre

moror 1. dep., forsinker, forhindrer

manus -us m4, hånd

impeditus m2, en forsvarsløs

circum-sisto -steti - 3., stiller sig omkring, omringer

9.

su-curro -curri -cursum 3., løber

inimicus m2, fjende, uven, rival

illi = illius [62b]

labo 1., vakler, synker. **laboranti** skal opfattes som et substantiv, den vaklende

sub-venio -veni -ventum 3., kommer til undsætning (+dat.)

10.

confestim adv. straks

a = ab

con-vertō -versi -versum 3., drejer rundt, vender

11.

arbitror 1. dep., tror, mener (+ akk. m. inf.)

oc-cido -cidi -cissum 3., dræber. **occisum =**

occisum esse

com-minus adv., i nærkamp

gero gessi gestum 3., bærer med mig, handler, udfører.

gero + rem, kæmper

uno interfecto [23]

inter-ficio -feci -fectum 3., dræber

re-liquus m2, resten

paulum adv., kortvarigt, for en stund

pro-pello -puli -pulsum 3., driver, jager væk

12.

dum konj., mens, idet

cupidus adj. 1/2, begærlig, ivrig [67-68]

in-sto -stiti -statum 1., rykker frem, nærmer sig

locus m2, sted

de-icio -ieci -iectus 3., kaster, vælter

inferior adj. i komp. 3., lavere

con-cido -cidi -cissum 3., falder

huic [62a]

circum-venio -veni -ventum 3., omringer. **huic**

circumvento skal opfattes som ét substantiv, den omringede

fert = ferit

subsidium, undsætning, hjælp

13.

ambo subst./adj., begge

incolumis adj., uskadt, i god behold

compluribus interfectis [23]

complures pl. m3, adskillige

summa cum laude, med stor jubel

intra præp. m. akk., indenfor

re-cipio -cepi -ceptum, trækker tilbage

14.

fortuna f1, tilfældet, skæbnen

contentio -onis f3, rivalisering

certamen -inis n3, kamp, strid

uter-que utra-que utrum-que (kun første del bøjes)

indef. pron., hver især, begge

verso versavi versatum 1., vender, forandrer, ordner

ut hyp. konj., så at

alter -era -erum indef. pron., en anden. **alteri** er m. dat. sg.

alter... alter..., den ene... den anden

auxilium n2, hjælp

salus salutis f3, redning. Både **auxilio** og **saluti** er såkaldte "finale dativer" og skal oversættes med til hjælp og redning.

esset [74]

di-iudico 1., bedømmer, afgør

posset [75]

uter utra utrum interr./indef. pron., hvem af de to, den ene, den anden

ante-fero -tuli -latum 3., foretrækker nogen fremfor

nogen (+ dat.). **anteferendus** er en gerundiv i mask. nom. sg., at skulle foretrækkes fremfor

video vidi visum 2., ser, i pass. anser for